

ZDENĚK KOVÁŘ: Pražská pětka „před“ a „po“.

(Posudek školitele diplomové práce)

Dříve než se vyjádřím k předložené 70stránkové diplomové práci, dovoluji zopakovat pár poznámek k bakalářské práci, která jí předcházela (a v podobě prvních zhruba 18 stran – i některých reminiscencí na dalších stranách – jsou její základní zjištění i charakteristiky vlastně nadále i součástí práce diplomové). Bakalářská práce Zdeňka Kováře myslím velmi seriózně reflektovala typický jev osmdesátých let, fenomén souborů tzv. Pražské 5, a to z dosud nezkoumaného úhlu jeho dobové mediální recepce. Už tímto úhlem pohledu otevírala nové pole interpretačních možností, jak nahlížet fenomén, k němuž neodmyslitelně patří i různá dobová nepochopení (v mnohém ona původní nepochopení opakovala obdobná nedorozumění kolem počátků Semaforu a dalších malých scén počátku šedesátých let). Tady se otevírá před „interpretací“ bohatá oblast zkoumání především z oblasti sociologie divadla a jeho společenské recepce (zkoumání publika a kritické reflexe díla, vliv historického a politického kontextu na neoficiální a „alternativní“ tvorbu v oblasti povolené šedé zóny, posuny ve vnímání „centra“ a „periferie“, oficiální“ a „neoficiální“ kultury, problém postupné komercializace a konformnosti původně nonkonformních tvůrců atd.). Pro toto slibné pole „interpretací interpretací“ jsem velmi uvítal záměr Z. Kováře prodloužit a prozkoumat téma Pražské pětky i za přelomový rok 1989, tedy do 90. let (a některými svými daty a postřehy vlastně až do dekády následující, resp. dodnes). Právě období devadesátých let totiž bylo pro Kovářovo hlavní téma – *Proměny mediální prezentace a recepce generačních souborů ve změněném historickém kontextu po Listopadu 89* – velmi důležité, celonárodní zejména televizní popularita některých protagonistů P5 (a Kovář správně diferencuje např. u Lumíra Tučka a jeho Vpředu, že zdaleka ne všech) a jejich účinkování v nejrůznějších sitkomech, soutěžích a silvestrovských i jiných estrádách, totiž právě v devadesátých letech dospěla k bodu, kdy se mnozí z nich ocitli v pozici těch bavičů, kteří se stávali v sedmdesátých až osmdesátých letech „výživnou“ potravou jejich divokých parodií (nemylme se, i takový Jiří Sovák, Stella Zázvorková, Vladimír Dvořák, Josef Dvořák nebo Petr Novotný začínali na „alternativních“ scénách, parodujících ty oficiální). Takže základní přístup a téma, tak jak si je diplomant vymezil, považuji za velmi přínosné a užitečné. Jinou otázkou ovšem je, zda a jak se mu podařilo toto téma naplnit. Tady – mj. i vzhledem k nedostatku času – zůstala práce tak trochu na půli cesty. Práce, a to považuji za nepochybné, shrnuje a rozlišuje základní fakta, inscenační události a jejich reflexe u tří zbylých souborů Pražské 5 (neboť Mimóza i Kolotoč, pro jehož tvůrce byla známkou komerčního úpadku dokonce i legendární Lucerna r. 1986, po Listopadu činnost neobnovily, což se v práci sice konstatuje, ale nadále se s tímto faktem nepracuje, naopak se pracuje vlastně s fiktivním mediálním mýtem Pražské 5: trochu absurdně proto znějí

některé Kovářovy emfatické formulace jako ta o otevření Paláce Akropolis z roku 1996 na s. 56, „*Pražská pětka se představila jako za starých časů – silná, semknutá a hravá. Demonstrovala svou sílu (ne nadarmo se jí v první polovině osmdesátých let říkalo původně Silná pětka)*“. Čili: i při všech možných výhradách jako pečlivý a utříděný přehled reflexí (a jejich dobově podmíněných proměn) diplomová práce určitě ob stojí. Na druhé straně zůstávají dosud mnohé reflexe takřikajíc nevytěženy, DP zůstává často při obecných konstatování typu „*Pražská 5 jiná nebude*“, „*nikdy si na nic nehrála, nedeklarovala žádná pravidla*“, „*To, co začali vytvářet v patnácti, dělají i v padesáti a dělat to nepřestanou... Z vlastní zkušenosti musím říct, že jsem se místy smál až mi tekly slzy a byla místa během večera, kdy řemen lehce padal... oni takoví prostě jsou*“, jindy opakuje po publicistovi pouze bonmot o tom, že „*nikdy nebyla oficiálně založena a tím pádem nemůže být nikdy zrušena*“. Nad smyslem záporných ohlasů se DP příliš nezamýšlí, jen je mechanicky vyvažuje těmi kladnými, a to obecnými větami jako „*Na závěr odstavce přidám ještě jeden kladný postřeh*“, „*Že to nebyl názor masový, ukazují jiní autoři, kteří to s Besídkou vůbec neviděli černě, jako např. Jan Kolář*“ atd. Kdyby bylo toho času víc, asi bych jako školitel vychytil ještě zbylé hrubky („*Na podzim vystoupily soubory Pětky v Divadle Archa... a vytvořili pro něj zdravici*“, s.75) či stylistické nešvary typu „*režie se ujal*“, nadužívání adjektiv a módních charakteristik typu „*zásadní*“, „*lehce*“ atd.

Ale i ve stávající podobě myslím Kovářova práce svůj výzkumný úkol z podstatné části naplňuje, kritéria diplomové práce splňuje, a proto ji rozhodně doporučuji k obhajobě. Podle jejího průběhu se ještě mohu rozhodnout směrem „nahoru“ i „dolu“, ale zatím zůstávám u navrhovaného hodnocení dobře.

V Praze 1. února 2012

Prof.PhDr.Vladimír Just CSc.